

คอลัมน์ “จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง”

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 7 มกราคม 2542

Sexual McCarthyism

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

หากปี 2540 เป็น ‘ปีของเจ้าฟ้าหญิงไดอานา’ (Diana’s Year) ในทัศนะของ เจฟฟรีย์ วีตครอฟต์ (Geoffrey Wheatcroft) ปี 2541 ต้องถือเป็น ‘ปีของโมนิกา’ (“Monica’s Year”, *Prospect*, January 1999)

เมื่อเจ้าฟ้าหญิงไดอานาสิ้นพระชนม์เนื่องจากอุบัติเหตุรถยนต์ในปี 2540 นั้น อาการคลังไคล้และอาลัยเจ้าฟ้าหญิงไดอานามีได้ปรากฏเฉพาะในหมู่เกาะอังกฤษเท่านั้น หากยังแพร่ระบาดไปเกือบทั่วโลกอันเป็นผลจากกระบวนการโทรทัศน์นิวส์ตรีกด้วย ของทีละลีกและหนังสืออันเกี่ยวเนื่องกับเจ้าฟ้าหญิงไดอานาขายดิบขายดีชนิดเทน้ำเทท่า

ปี 2541 ต้องถือเป็นปีของโมนิกา เพราะคำให้การของโมนิกา ลิวินสกี (Monica Lewinsky) ต่อนายเคนเน็ธ สตาร์ (Kenneth Starr) อัยการอิสระผู้สอบสวนประพฤติกกรรมอันมิชอบของนายวิลเลียม เจฟเฟอร์สัน คลินตัน (William Jefferson Clinton) ประกอบกับคำสารภาพของนายคลินตันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างบุคคลทั้งสอง เป็นเหตุให้รัฐสภาอเมริกันกำลังดำเนินการพิจารณาถอดถอนนายคลินตันออกจากตำแหน่งประธานาธิบดี (Impeachment) ในขณะนี้ โดยที่ผลกระทบทางการเมืองมิได้จำกัดเฉพาะภายในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ในเมื่อประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกามีฐานะเป็นผู้นำการเมืองโลก ดังจะเห็นได้ว่า การที่ประธานาธิบดีคลินตันตัดสินใจยิงจรวดถล่มอิรักในช่วงกลางเดือนธันวาคม 2541 อาจเป็นเพราะต้องการเบี่ยงเบนความสนใจของประชาชนชาวอเมริกันจากประเด็นการเมืองภายในประเทศ อีกทั้งเป็นการสร้างคะแนนนิยมทางการเมืองอีกด้วย

การเปิดเผยความสัมพันธ์ทางเพศอันไม่สมควรของผู้นำทางการเมือง นับเป็นอาวุธสำคัญในการห้ามนักต่อสู้ ผู้สมควรรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาหลายต่อหลายคนต้องถอนตัวจากการแข่งขัน เมื่อถูกเปิดเผยว่า มีความสัมพันธ์ทางเพศกับสตรีที่มีไช่ภรรยา รัฐมนตรีหลายต่อหลายคนต้องลาออกจากตำแหน่งเมื่อถูกเปิดเผยข้อมูลประเภทเดียวกัน ปรากฏการณ์ทำนองนี้เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าในประเทศที่ชนเชื้อสายแองโกลแซกซันเป็นกลุ่มชนหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ในประเทศของชนเชื้อสายอื่นมาตรฐานในเรื่องนี้จะแตกต่างกันออกไป มิพักต้องกล่าวถึงประเทศมุสลิม แม้แต่ฝรั่งเศส การ

สังกัดพรรครีพับลิกันอีก 6 คน ออกแถลงการณ์ชื่อ Declaration of Conscience ประนามการกล่าวหาทางการเมืองโดยปราศจากประจักษ์พยานข้อเท็จจริง โดยมีได้เอ่ยชื่อแม็คคาร์ธี

เมื่อ Dwight D. Eisenhower (Dwight D. Eisenhower) ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีในเดือนพฤศจิกายน 2495 แม็คคาร์ธีก็รีบเข้าไปยึดตำแหน่งประธานคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง (Investigation Subcommittee) แห่งคณะกรรมการกิจการรัฐบาลแห่งวุฒิสภา (Senate Government Operations Committee) แม็คคาร์ธีอาศัยตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวนี้ในการเล่นงานผู้ที่เขากล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ เป้าหมายหลักอยู่ที่กระทรวงการต่างประเทศและสถานีวิทย Voice of America สำนักข่าวสารออเมริกัน (หน่วยงานประเภทเดียวกับ USIS ในประเทศไทย) ในประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันตกถูกตรวจสอบ และถูกสั่งให้นำหนังสือฝ่ายซ้ายออกจากห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดหลายแห่งเผาหนังสือที่ต้องสงสัยว่ามีเชื้อคอมมิวนิสต์ ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ออกมาประนามการเผาหนังสือในเดือนมิถุนายน 2496

แม็คคาร์ธีมุ่งมั่นในการตามล่าคอมมิวนิสต์ในหน่วยราชการ ในเดือนธันวาคม 2496 แม็คคาร์ธีก้าวล้ำเข้าไปในกองทัพ ซึ่งสร้างความไม่พอใจแก่ผู้นำฝ่ายทหารเป็นอันมาก ในขณะที่แม็คคาร์ธีกล่าวหานายทหารบางคนว่ามีพฤติกรรมเป็นคอมมิวนิสต์ กองทัพบกก็กล่าวหาว่าแม็คคาร์ธีมีความประพฤติมิชอบ แม็คคาร์ธีถูกวุฒิสภาไต่สวน วิธีการ 'ล่า' คอมมิวนิสต์ของแม็คคาร์ธีถูกเปิดโปง ความสามานย์ของแม็คคาร์ธีปรากฏสู่สายตาสาธารณชนผ่านการถ่ายทอดโทรทัศน์ เมื่อแม็คคาร์ธีไม่สามารถควบคุมตนเองขณะถูกไต่สวน ทำยที่สุด วุฒิสมาชิกจำนวนหนึ่งกล่าวหาแม็คคาร์ธีว่าใช้อำนาจในทางฉ้อฉล วุฒิสภาในการประชุมเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2497 มีมติประนามแม็คคาร์ธีด้วยคะแนนเสียง 67 ต่อ 22 ชีวิตทางการเมืองของแม็คคาร์ธีจบลงอย่างน่าอนาถ เขากลายเป็นขี้เถ้าที่ไม่สามารถอยู่ห่างจากขวดสุรา และจบชีวิตทางชีวภาพเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2500 ขณะที่มีอายุเพียง 49 ปี

ในช่วงที่แม็คคาร์ธีทรงอิทธิพลทางการเมือง ผู้คนจำนวนมากเชื่อกวาทฤษฎีเชิงอุบายเพราะถูกกล่าวหาว่าประกอบกิจกรรม 'อันไม่เป็นอเมริกัน' (Un-American Activities) การยึดข้อหาคอมมิวนิสต์เป็นไปได้โดยง่าย ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้จำกัดเฉพาะข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศและข้าราชการฝ่ายทหาร ผู้คนเกือบทุกอาชีพถูกกล่าวหาด้วยข้อหาเช่นนี้ ไม่ละเว้นแม้แต่อาจารย์มหาวิทยาลัย นักสังคมสงเคราะห์ ศิลปิน และดาราดาราภาพยนตร์ คำว่า "ลัทธิแม็คคาร์ธี" (McCarthyism) เข้าใจกันว่า ใช้ครั้งแรกโดยเฮอริเบิร์ต บล็อก (Herbert Block) นักเขียนการ์ตูนแห่งหนังสือพิมพ์ *Washington Post*

การเมืองอเมริกันยุคที่ลัทธิแม็คคาร์ธีทรงอิทธิพล (2493-2497) เป็นยุคแห่งการล่าหมอผี ในสังคมตะวันตกแต่โบราณมีความเกรงกลัวหมอผี ผู้ถูกกล่าวหาว่านำอัมปลงคมาสู่

ชุมชน เมื่อชุมชนเผชิญภาวะวิกฤต โดยที่ภาวะวิกฤตนั้นหาบรรณาธิบายมิได้ หมอผีจะถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นเหตุ และแล้วการล่าหมอผีก็เกิดขึ้น โดยที่มักจะจบลงด้วยการที่หมอผีถูกแขวนคอ

อาร์เธอร์ มิลเลอร์ (Arthur Miller) นักเขียนบทละครชาวอเมริกัน จำลองสังคมอเมริกันยุคแม็คคาร์ธีในละครเรื่อง *The Crucible* (1952) แม้ว่าละครเรื่องนี้เล่าเรื่องการล่าหมอผีและการพิพากษาหมอผี Salem Witchcraft ในปี ค.ศ. 1692 แต่ก็เป็นที่ทราบกันดีโดยทั่วไปว่า ละครเรื่องนี้มุ่งสะท้อนภาพสังคมอเมริกันยุคแม็คคาร์ธี *The Crucible* (1952) สร้างเป็นภาพยนตร์แล้วในปี 2540

อลัน เดอร์โชวิทซ์ (Alan M. Dershowitz) นักนิติศาสตร์อเมริกัน กล่าวเตือนสังคมอเมริกันว่า ลัทธิแม็คคาร์ธีกำลังฟื้นคืนชีพอีกครั้งหนึ่ง ทั้งๆที่ได้สิ้นชีพไปแล้วเมื่อกว่าสี่ทศวรรษที่แล้ว คราวนี้เปลี่ยนโฉมเป็น Sexual McCarthyism ปัญญาชนชาวอเมริกันมากมายเริ่มตั้งคำถามว่า ประชาชนชาวอเมริกันจะทนเห็นภาพการล่า 'หมอผี' อีกครั้งหนึ่งละหรือ ในขณะที่ผู้ที่มีประพฤติกรรม 'อันไม่เป็นอเมริกัน' เป็น 'หมอผี' ที่ถูกตามล่าในทศวรรษ 2490 'หมอผี' ในสังคมการเมืองอเมริกันปัจจุบันกลับเป็นผู้นำทางการเมืองที่ถูกกล่าวหาว่า มีประพฤติกรรมทางเพศอันมิชอบ ในทศวรรษ 2490 ผู้คนจำนวนมากถูกตีตราเป็นคอมมิวนิสต์ ในจำนวนนี้รวมชาร์ลี แชปปลิน ดาราตลกผู้ยิ่งใหญ่อยู่ด้วย ในปัจจุบัน การประพฤติกรรมทางกามกลายเป็นข้อหาที่มีฐานะเสมือนหนึ่งอาวุธทางการเมืองที่ใช้ห้าหั่นคู่ต่อสู้

นับตั้งแต่บิล คลินตันดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาในปี 2536 เป็นต้นมา สตรีหลายต่อหลายนางพากันเปิดตัวว่าเคยเป็นคู่นอนของคลินตันมาก่อน พรรครีพับลิกันไม่ลังเลที่จะหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาเช่นฆ่าคลินตัน แต่การประพฤติกรรมทางกามมิได้มีเฉพาะผู้นำพรรคเดโมแครต ผู้นำพรรครีพับลิกันก็มีประพฤติกรรมเฉกเช่นเดียวกัน การขุดข้อมูลเพื่อสาดโคลนซึ่งกันและกันจึงปรากฏอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่แน่ชัดว่า ไม่มีพรรคการเมืองใดดีกว่ากันในแง่จริยธรรม

เมื่อนายเฮนรี ไฮด์ (Henry Hyde) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครีพับริกัน จากมลรัฐอิลลินอยส์ ในฐานะประธานคณะกรรมการยุติธรรมแห่งสภาผู้แทนราษฎร (US House of Representatives Judiciary Committee) แสดงความมุ่งมั่นในการดำเนินการถอดถอนนายคลินตันออกจากตำแหน่งประธานาธิบดี นายไฮด์ถูกเปิดโปงว่า เคยนอกใจภรรยาเมื่อกว่า 30 ปีที่แล้ว (ขณะที่เขียนบทความนี้ นายไฮด์อายุ 74 ปี) จนเจ้าตัวต้องออกมาสารภาพผิดในเดือนกันยายน 2541

เมื่อนายนิวต์ กิงริช (Newt Gingrich) ลาออกจากตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากพรรครีพับลิกันพ่ายแพ้การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกวุฒิสภาและผู้ว่าการมลรัฐในเดือนพฤศจิกายน 2541 นายโรเบิร์ต ลิฟวิงสตัน (Robert Livingston) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจาก

มลรัฐหลุยเซียนาได้รับเลือกเป็นประธานสภาคนใหม่จากพรรครีพับลิกัน (ซึ่งกุมเสียงข้างมากในสภา) ในขณะที่การดำเนินการถอดถอนนายคลินตันออกจากตำแหน่งประธานาธิบดียังไม่ทันเริ่มต้น นายลิฟวิงสตันก็ต้องลาออกจากตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีการเปิดโปงข้อมูลว่า เขาเคยนอกใจภรรยา

ณ บัดนี้ สังคมอเมริกันกำลังก้าวเข้าสู่ยุค Sexual McCarthyism

ใครจะเป็น ‘หมอผี’ รายถัดไปที่จะถูก ‘แขวนคอ’ ?

หมายเหตุ หนังสือเรื่อง *Sexual McCarthyism* (Basic Books, 1998) ของ Alan M. Dershowitz มุ่งวิเคราะห์รัฐธรรมนูญอเมริกันประเด็นการถอดถอนประธานาธิบดีออกจากตำแหน่ง (Impeachment)